

Wiesława Matuszewska-Kola, Andrzej Kola, Gerard Wilke

Ryńsk, gm. Wąbrzeźno, woj.
toruńskie

Informator Archeologiczny : badania 13, 235-236

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Odsłonięto również dalszy ciąg muru obronnego, który tuż za linią budynku skręca z jednej strony w kierunku ściany zamku, a z drugiej w kierunku krawędzi skarpy. Ten odcinek muru biegnący na osi N-E na południowy-zachód znajduje się na linii miejskiego, średniowiecznego muru, zachowanego w pobliżu zamku, przy plebanii. Przy krawędzi skarpy mur został zabezpieczony przed obsuwaniem się murem ceglanym wybudowanym prawdopodobnie w XVIII wieku. Za murem, przy południowej ścianie zamku odkryto częściowo kamienne fundamenty następnego budynku mieszkalnego, który wybudowano pod koniec XVI wieku.

Warstwy kulturowe w obrębie wykopu były przemieszane wskutek licznych prac ziemnych prowadzonych przy zamku, począwszy od XVI po XX wiek. Składały się przeważnie z gruzu ceglanego, w którym oprócz dachówek znalazły się ułamki naczyń i kafli nowożytnych oraz fragmenty ceramiki średniowiecznej na wtórnym złożu. Tylko na małym odcinku w północnej części wykopu, zachowała się warstwa próchnicy z fragmentami naczyń glinianych z wczesnego średniowiecza.

Od strony zachodniej zamku, na terenie średniowiecznej fosy, zasypanej w połowie XIX wieku przeprowadzono badania sondażowe, których celem było ustalenie szerokości i głębokości fosy oraz odkrycie muru oporowego od strony miasta.

Badania będą prowadzone w przyszłym roku.

RUMIA
woj. gdańskie
Stanowisko 1

patrz
okres halszacki

RYŃSK, gm. Wąbrzeźno
woj. toruńskie

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika
w Toruniu
Instytut Archeologii i Etnografii

Badania prowadzili mgr Wiesława Matuszewska-Kola oraz dr Andrzej Kola i dr Gerard Wilke /autorzy sprawozdania/. Finansowało Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w ramach tematu "Badania nad bitwą grunwaldzką". Pierwszy sezon badań. Grodzisko późnośredniowieczne.

Obiektem badań archeologicznych było późnośredniowieczne grodzisko w Ryńsku, utożsamiane z siedzibą przywódcy Związku Jaszczurczego - Mikołaja. Przystępując do systematycznych prac wykopaliskowych założono 5 wykopów o rozmiarach 4 x 4 m. Objęto nimi wewnętrzną stopę wału i przylegającą doń część majdanu, usytuowanych w zachodniej części obiektu. Eksploatacja prowadzona w wykopach przeciętnie na głębokość od 250 cm do 420 cm ujawniła zróżnicowany układ stratygraficzny. Znaczna głębokość zalegania warstw kulturowych nie pozwoliła osiągnąć całe w dwóch wykopach /wewnętrzny stok wału wykop E-11 D i środek majdanu - wykop E-13 C/.

Analiza układu stratygraficznego umożliwiła wstępnie wydzielić nawarstwienia odpowiadające dwóm fazom użytkowania grodu, oraz fazę trzecią - najmłodszą. Ta ostatnia jest reliktem potężnej niwelacji ziemnej, w której wyniku podniesiono majdan obiektu przeciętnie o około 100 cm. W tej ostatniej fazie nie stwierdzono nawarstwień świadczących o dalszym użytkowaniu grodu.

Eksploracja wspomnianych nawarstwień ujawniła, poza masowo występującym materiałem ceramicznym, wyłącznie późnośredniowiecznym z XIV i XV wieku, duży zespół zabytków metalowych, obejmujących łącznie 393 pozycje inwentarzowe. W zespole tym największą grupę stanowią gwoździe i haki pochodzące zapewne z drewnianych konstrukcji wewnętrznej zabudowy grodu. Dużą też grupę stanowią przedmioty żelazne będące elementami wewnętrznego wyposażenia pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych. Oddzielną wreszcie grupę stanowią militaria, głównie groty bełtów do kuszy, z trzepieniem i z tulejką.

Badania w Ryńsku dostarczyły wyłącznie materiału zabytkowego późnośredniowiecznego; brak natomiast zupełnie materiałów wczesnośredniowiecznych. Wyjaśnieniu tej kwestii poświęcić trzeba będzie szczególną uwagę w przyszłych badaniach, jako że badane grodzisko późnośredniowieczne zostało wzniesione w obrębie wczesnośredniowiecznego założenia obronnego.

SKARSZEWY
woj. gdańskie

PP Pracownie Konserwacji
Zabytków,
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Martyna Milewska.
Finansował WKZ w Gdańsku. Czwarty sezon
badań. Zamek średniowieczny /od końca XIII w. /

Kontynuowano badania na terenie dziedzińca zamkowego, zakładając cztery wykopy o łącznej powierzchni 59 m². W południowej jego części odsłonięto dalszy fragment /wschodni/ kamiennego fundamentu średniowiecznych murów obronnych, sadowiony w piaszczystym calcu na głębokości około 1,5 m poniżej obecnego poziomu dziedzińca. Natrafiono także na dostawiony do murów od strony zamku ceglano-kamienny fundament budynku sadowionego około 3 m poniżej dzisiejszego poziomu. Układ nawarstwień, znaleziska ruchome oraz technika wznoszenia fundamentu sugerują, iż wystawiono go w czasach nowożytnych, prawdopodobnie w XVII wieku.

Badania w najbliższym sąsiedztwie zamku /północna część dziedzińca/ potwierdziły przypuszczenia o niwelacji terenu w okresie nowożytnym. Pod nawarstwieniami z tego właśnie okresu, z których wydobyto nieliczne ułamki naczyń glinianych, szklanych, kafli oraz przedmiotów żelaznych, zalegały na calcu nawarstwienia wczesnośredniowieczne o charakterze osadniczym, zawierające znaczną liczbę ułamków naczyń glinianych datowanych na VIII-IX wiek.